

Кулькова ручка в руках неандертальця

Такий дешевий, простий і доступний матеріал як кулькова ручка та офісний папір у якості мистецького інструментарію неминуче нагадує нам про творчість групи arte rovega. Але ця схожість є лише поверхнева, бо якщо «бідне мистецтво» було породженням дефіциту повоєнних років, то проєкт А4 – навпаки, результат перенасичення, надлишку консьюмерного суспільства, в якому ми живемо сьогодні.

Свідомий вибір нехитрих засобів творчості у час, коли допуск у богемний світ мистецтва стало отримати простіше, аніж будь-коли, - маю на увазі доступність професійної освіти та якісних художніх матеріалів, саму лояльність оточення – своєрідний контркультурний випад.

Іронічність задуму в тому, що хоча в «А4» автори працюють із кульковою ручкою та офісним папером, котрі самі по собі є втіленням і символами рафінованої цивілізованості, «А4» - це повернення до первозданих коренів мистецтва.

Як для людини доби пізнього палеоліту розвохрена паличка та стіна печери, кремінець і кістка, так для Homo Sapiens зі смартфоном білий аркуш і ручка – це підручні матеріали, банальні речі зі щоденного вжитку, які відкривають ірраціональний світ мистецтва.

«А4» – це про ескапізм офісного планктону, культурну емансипацію обивателів і про подолання опору банального матеріалу перед ідеєю. Адже, використовуючи ті ж самі речі, в одному випадку отримуємо заяву в ЖКГ, а в іншому – художній твір.

Саме це і є дика, вітальна сила мистецтва, яка пробивається крізь цивілізаційні обмеження, це #перемога творчості над раціоналізмом – причому його ж засобами.

«А4» - це звернення до чуттєвих витоків мистецтва: рисунок ручкою кидає виклик засиллю різноманітних медіа, віртуальних художніх проєктів, арт-об'єктів з доповненою реальністю, відеоінсталяцій та інших цифрових жанрів мистецтва, повертаючи авторів і глядачів в назад в оффлайн.

Коли у 2019 Девід Хокні випускає альбом малюнків, створених на iPhone, Євген Карась вже в 14 раз збирає тисячі рисунків кульковою ручкою на папері – живих, текстурних, матеріалізованих – ось, спробуй, дивись, торкнись. Відчуй відтиск кулькової ручки, розглядаючи помальований папір, так як ти відчуваєш проведену нігтем лінію на своїй шкірі.

Хоча участь у конкурсі бере чимало професійних і визнаних митців, за всієї поваги, вони не є цільовою аудиторією проєкту, а скоріш красивим, дорогим

обрамленням, тим необхідним референсом, який додає солідності проекту. У центрі ідеї - спонтанна естетична дія осіб, не обов'язково пов'язаних інституційно з мистецтвом. «А4» відображає ту тенденцію до депрофесіоналізації мистецтва, котра намітилася з середини ХХ століття. Бо сучасний світ з його структурою зайнятості та рівнем матеріального забезпечення населення дозволяє знаходити все більше вільного часу для самореалізації та спонтанної творчості; до появи все більшої кількості людей, які можуть отримати свої обіцяні Ворголом «15 хвилин» чи навіть повні **два** тижні слави – поки триває експозиція у «Карась галереї».

За французьким філософом мистецтва Мікелем Дюфреном, саме таке мистецтво, яке здійснюється на дозвіллі та долає відчуження, котре виникло у праці професійного художника, і є справжнім. Як ліворадикал, в 70-х він закликав позбавити митців привілеїв на мистецтво та розчинити його у повсякденності.

І сьогодні професійні митці більше не володіють монополією на мистецтво. Демократизація художнього життя веде до стирання умовних кордонів між мистецтвом високим і низьким, до злиття мистецтва і самого життя – до первісного синкретизму.

«А4» – такий же синкретичний проект, в якому поєднуються різнорідні образи, теми та жанри, а кожен автор, у певному розумінні, - неандерталець із кульковою ручкою в руках.

Марічка Юрчак, Тернопіль